



Notat til Kommunal- og forvaltningskomiteens høring av Propp.89 L (2019-2020)

Dato: 18.05.2020

Innleder: fylkesråd for kultur og mangfold i Viken fylkeskommune, Camilla Sørensen Eidsvold

Notatet har tilslutning fra følgende fylkeskommuner: Viken, Vestfold og Telemark, Agder, Rogaland, Vestland, Møre og Romsdal, Innlandet, Trøndelag, Nordland og Troms og Finnmark.

Bakgrunn:

De statlige integreringsoppgavene som ble overført til fylkeskommunen (brev fra KD til KS 18.03.2019) korresponderte med høringsutkastet til ny integreringslov som fulgte høsten 2019. I Propp.89 L opprettholder ikke departementet forslaget om å lovfeste fylkeskommunens veiledningsansvar overfor kommunene i deres kvalifiseringsarbeidet (pkt.6.2.4.4.). Overordnet følger heller ikke nødvendige personal- og økonomiressurser for integreringsoppgavene iht. propp. 89 L.

Anliggende:

1. Fylkeskommunene vil at ansvar for å veilede og følge opp kommunene i arbeidet med kvalifisering av innvandrere skal lovfestes. I forlengelse av dette er det naturlig at fylkeskommunen overtar IMDi sine tilskuddsmidler tilknyttet nevnte ansvar.
2. Fylkeskommunen vil at arbeidsgiveransvaret for minoritetsrådgiverne ved de videregående skolene skal overføres til fylkeskommunen, som følge av ansvaret for regionalt arbeid mot negativ sosial kontroll. Fylkeskommunene ønsker at ansvaret lovfestes.
3. Fylkeskommunen vil at alle tilskuddsmidler på frivillighet og samfunnsdeltagelse overføres fra IMDi. Fylkeskommunene ønsker at ansvaret lovfestes.

Pkt. 1 – Oppfølgingsansvar for kommunenes kvalifiseringsarbeid av innvandrere

Departementet har i Propp. 89 L trukket tilbake forslaget om å lovfeste fylkeskommunens ansvar for råd og veiledning av kommunenes kvalifiseringsarbeid for innvandrere. Formuleringen i pkt. 6.2.4.4. om fylkeskommunens manglende erfaringsgrunnlag som veileder av kommunenes kvalifiseringsarbeid av innvandrere, etterlater en uklarhet om fylkeskommunens kompetanse og ansvar for den overførte oppgaven. Oppgaven er en vesentlig del av fylkeskommunens helhetlige ansvar for regional plan for kvalifisering av innvandrere og ansvaret for regional integrering. Ytterligere utgjør disse ansvarsområdene selve grunnlaget for fylkeskommunens bidrag til bosettingsarbeidet, slik det beskrives i lovforslaget. Ved en lovfesting av oppgaven vil den sammenhengende kjeden og forutsigbarheten i oppgaveutførelsen styrkes.

I hørings svar har fylkeskommunene bemerket at oppfølgingsansvaret har til hensikt å sette kommunene i stand til å endre praksis og bedre kvaliteten i egne introduksjonsprogram, og med dette gi bedre resultater i form av høyere deltakelse i arbeidsliv og utdanning. Fylkeskommunene har lang erfaring med oppgaveløsning i et integrerings- og mangfoldsperspektiv som skoleeier og regional samfunnsaktør. På bakgrunn av en styrket regional kompetanse i sterke regioner, kan ikke fylkeskommunene se noen grunn til at deres «erfaringsgrunnlag» skulle betviles, noe deres samlede kapasitet og veiledningskompetanse skulle tilsi.

IMDi forvalter tilskuddet Jobbsjansen A og Tilskudd til utvikling av kommunale integreringstiltak som primært er rettet mot utvikling av introduksjonsprogrammet. Tilskuddene hører naturlig sammen med

fylkeskommunens regionale integreringsoppgaver etter Propp.89 L, og vil styrke fylkeskommunens helhetlige oppfølging av det kommunale integreringsarbeidet.

Fylkeskommunene vil at deres ansvar for råd og veiledning av kommunene i deres kvalifiseringsarbeid for innvandrere skal lovfestes og at tilskudd til utvikling av kommunale integreringstiltak og Jobbsjansen A overføres til fylkeskommunene.

Pkt.2 – Overføring av arbeidsgiveransvar for minoritetsrådgiverne

Departementet foreslår å forskriftsfeste fylkeskommunens arbeid mot negativ sosial kontroll. Oppgaven er overført uten andre virkemidler enn meget begrensede stillingsressurser. Verken Propp. 89, eller oppgaveoverføringen, nevner ordningen med minoritetsrådgivere ved de videregående skolene. IMDi har arbeidsgiveransvar for minoritetsrådgiverne i dag, mens arbeidssted og virke er underlagt fylkeskommunen og videregående skoler. Ordningen oppgis i Meld.St.nr.6 som en av de oppgavene som naturlig tilligger fylkeskommunen, uten nærmere tidsangivelse for overføring av arbeidsgiveransvaret. Fylkeskommunene mener at overføring av ansvaret for arbeidet mot negativ sosial kontroll tilsier en snarlig overføring av arbeidsgiveransvaret for minoritetsrådgiverne til fylkeskommunene.

Regionreformen søker å styrke regional samhandling for å løse sammensatte samfunnsutfordringer. Et felles arbeidsgiveransvar for de ulike faggruppene ved en videregående skole styrker skolens samhandlingskompetanse og vil effektivisere oppgaveløsningen. Fagkompetanse på veiledning av ungdom er et kommunalt og fylkeskommunalt ansvar. Bedre tjenester for den enkelte elev som opplever en utfordrende hverdag med negativ sosial kontroll er et prioritert anliggende for regjeringen. Lokal og regional forankring er viktig for å tilpasse tjenesten best mulig til elevgruppas behov. I forebygging av negativ sosial kontroll er tett samarbeid mellom en rekke tjenester over tid avgjørende, for eksempel med barnevern, NAV, politi, grunnskole, helsetjenester, fylkesmannen med flere.

Fylkeskommunen vil at oppgaven skal lovfestes for å sikre en forutsigbar plan og oppgaveløsning. Fylkeskommunen vil at oppgaven tilføres midler utover lønnsmidler, herunder en overføring av arbeidsgiveransvaret for minoritetsrådgiverne som jobber ved videregående skoler.

Pkt. 3 – Tilskuddsmidler følger fylkeskommunens ansvar for frivillighet og samfunnsdeltagelse

Lovforslaget foreslår å forskriftsfeste fylkeskommunens regionale ansvar for frivillighet og samfunnsdeltakelse. Fylkeskommunene vil at oppgaven skal lovfestes, av samme grunn som i pkt.2. Fylkeskommunene har i høringssvarene meldt inn bekymring for en underfinansiert regionreform. Et eksempel på underfinansiering er i arbeidet opp mot regionale frivillige organisasjoner. Tilskuddsmidler til frivillighet som IMDi fremdeles forvalter i dag utgjør mellom 80 og 90 millioner kroner årlig.

Fylkeskommunene vil at ansvaret for frivillighet og samfunnsdeltagelse skal lovfestes som et fylkeskommunalt ansvar. Fylkeskommunen vil at alle tilskuddsmidler på frivillighet og samfunnsdeltakelse overføres til fylkeskommunene. Det er rimelig å forvente at når oppgaver overføres skal midler følge, slik flere fylkeskommuner har påpekt i sine høringer.

Konklusjon:

Regionreformen har gitt fylkeskommunene en unik mulighet til å skape sammenheng i de tjenestene som gir gode forutsetninger for integrering i tråd med FNs bærekraftsmål 17. Samhandling både med regionale sektormyndigheter og kommunene legger til rette for et bredt samarbeid for å løse sammensatte samfunnsflokke. Lovfesting av fylkeskommunens ansvar, slik det fremgår av oppgaveoverføringen, vil med en tilsvarende overføring av tilskudd og ordninger, styrke fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle.